

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ВІЙСЬКОВО-ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра загальновійськових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Начальник кафедри
загальновійськових дисциплін**

полковник

Станіслав КОРОЛЬОВ

« _____ » _____ 20____ р.

**ЛЕКЦІЯ № 5
з навчальної дисципліни
«ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ»**

Модуль 2. Організація зв'язку в механізованому і танковому батальйонах.

Змістовий модуль 2.1. Основи організації зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою.

Заняття 2.1.1. Основи організації зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою.

Харків

Тема: Основи організації зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою

Навчальний потік: 3 курс військово-юридичного інституту

Час: 90 хв.

Місце: лекційна аудиторія

Навчальна та виховна мета:

Вивчити:

- загальні положення з організації зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні;
- систему зв'язку механізованого (танкового батальйону).

Виховувати:

- широкий оперативно-тактичний кругозір;
- зацікавленість щодо вивчення навчальної дисципліни.

Навчальні питання і розподілення часу: (слайд 2)

№ з/п	Зміст занять, навчальні питання	Час, хв.
I	Вступна частина	5
II	Основна частина	80
	1. Умови, що визначають організацію зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою.	10
	2. Вплив характеру бойових дій на організацію зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні.	10
	3. Завдання зв'язку, сили та засоби зв'язку механізованого (танкового) батальйону.	30
	4. Система зв'язку механізованого (танкового) батальйону.	30
III	Заключна частина	5

Навчально-матеріальне забезпечення:

1. Мультимедійний проектор Inphocus;
2. Презентація за темою лекції, підготована за комп'ютерною програмою Microsoft PowerPoint;
3. Схеми за темою лекції.

Навчальна література:

1. Організація військового зв'язку (В.Г. Шолудько, М.Ю. Єсаулов, О.В. Вакуленко, Т.Г. Гурський, М.М. Фомін). Навчальний посібник. – К.: ВІТІ, 2016 р. – 282 с.
2. Організація військового зв'язку. О.О. Лаврут, С.О. Івко, Б.М. Бойчук, С.В. Давіденко, О.М. Манюк. Інтерактивний посібник. – Л: НАСВ, 2016 р. Режим доступу: <http://manyukoleksandr.esy.es/>.
3. Стан та перспективи застосування сучасних технологій та засобів радіозв'язку в Збройних Силах України. О.О. Лаврут, О.К. Климович, М.Л. Тарасюк, О.Л. Антонюк. Системи обробки інформації. Х.:ХНУПС, 2017. – № 1 (147),– С. 159 –167.
4. Державний стандарт України. ДСТУ В 3265—95. Зв'язок військовий. Терміни та визначення.
5. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II. Батальйон, рота. – Київ: Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. — 260 с.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДЕННЯ

Дана лекція є лекцією інформаційного типу. Вона повинна починатися з короткого вступу, у якому до аудиторії доводиться тема лекції, її значення у системі підготовки військового фахівця, цільова настанова і план лекції. Також необхідно дати стисло характеристику навчальної літератури, яка рекомендується.

В основній частині лекції, при розгляданні кожного питання, доцільно формулювати проблему, яка розглядається, встановлювати її зв'язок із майбутньою діяльністю військового фахівця.

Розкриття питань лекції, як і її загального змісту, здійснюється шляхом раціонального поєднання методів індукції і дедукції, прийомів викладання від часткового до загального. Лекція повинна формувати у тих, хто навчається, здатності до абстрактного мислення. Викладення матеріалу повинно супроводжуватися демонстрацією слайдів.

Лекція повинна закінчитися формулюванням стислих висновків з матеріалу, який розглядався, викладенням рекомендацій для самостійної роботи, якщо вони не були дані раніше у ході лекції та відповідями викладача на питання курсантів.

ВСТУП

Механізований і танковий батальйони є основними загальновійськовими тактичними підрозділами Сухопутних військ. Саме від дій батальйону залежить успіх в ближньому бою.

Досвід проведення антитерористичної операції та території Донецької і Луганської областей показав низку недоліків з питань організації і забезпечення зв'язку особливо в тактичній ланці управління, в тому числі від батальйону і нижче.

Так, на момент початку АТО, на озброєнні в підрозділах Збройних Сил України стояли переважно аналогові комплекси та засоби зв'язку виробництва колишнього СРСР, які вже на той час давно технічно та морально застаріли. Тому одним із важливих питань, яке потребувало негайного вирішення, було питання переведення системи зв'язку на цифрові канали і засоби зв'язку та створення якісної цифрової системи зв'язку, яка б забезпечувала потреби системи управління.

На даний час підрозділи Збройних Сил України переоснащуються новітніми високотехнологічними засобами зв'язку і переходять на сучасні цифрові технології.

Гібридна війна на Сході України відчутно змінила не лише ставлення до управління частинами і підрозділами, а й використання сучасних засобів управління та зв'язку. А це в свою чергу веде до зміни технологій, способів організації зв'язку, принципів побудови системи зв'язку.

Сьогоднішня лекція присвячена вивченню основ організації зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні з урахуванням вищезазначених аспектів.

1. Умови, що визначають організацію зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні в основних видах бою.

З лекції № 1 ви маєте пам'ятати, що **організація зв'язку** – це галузь воєнного мистецтва, що охоплює питання підготовки й бойового застосування військ зв'язку, включаючи планування, постановку завдань військам зв'язку й управління ними в процесі розгортання, функціонування й згортання систем зв'язку і АУВ.

Вирішення питань організації зв'язку спрямоване на створення й забезпечення функціонування системи зв'язку і АУВ, що найбільш повно задовольняє потреби управління військами щодо передачі потоку повідомлень у конкретних умовах обстановки. Як впливає з визначення, увесь процес організації зв'язку можна умовно подати основними етапами:

- планування зв'язку на бій (операцію) й постановка завдань військам;
- підготовка сил і засобів зв'язку до виконання завдань;
- управління системою й військами зв'язку в ході виконання завдань.

На організацію і забезпечення зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні безпосередній вплив здійснюють наступні основні фактори (умови):

- характер бойових дій;
- роль та місце батальйону у бойовому порядку бригади;
- бойові завдання батальйону;
- бойовий склад і засоби підсилення батальйону;
- бойовий порядок батальйону;
- прийнята система управління підрозділами;
- наявність і стан сил і засобів зв'язку.

Крім того, на організацію зв'язку здійснюють суттєвий вплив:

- характер дій, склад і бойові можливості частин РЕБ противника;
- обладнання району бойових дій у відношенні зв'язку;
- фізико-географічні та гідрометеорологічні умови;
- наявність часу на організацію зв'язку.

2. Вплив характеру бойових дій на організацію зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні

Під **характером бойових дій** розуміється вид бою і умови переходу батальйону до нього.

Основними видами загальновійськового бою є оборона і наступ.

Оборона може готуватися завчасно або організовуватись у ході бою, при відсутності безпосереднього зіткнення з противником і в умовах зіткнення з ним. Перехід до оборони в умовах безпосереднього зіткнення з противником буде здійснюватись під його активним впливом, як правило, у короткі терміни, а тому і час на планування і організацію зв'язку буде вкрай обмежений.

Це, в свою чергу, зумовлює використання таких засобів зв'язку, які дозволяють забезпечити зв'язок в найбільш короткий термін. Так, у період організації оборони зв'язок забезпечується в основному радіозасобами, і тільки після її завершення широке використання знайдуть проводові засоби зв'язку.

Якщо ж оборона організовується завчасно, то на її підготовку буде відводиться значний час, а тому на планування і організацію зв'язку також буде достатньо часу. В цьому випадку основними засобами зв'язку будуть проводові та рухомі засоби.

Наступ може вестись на противника, який обороняється, наступає або відходить. При цьому він може здійснюватись з положення безпосереднього зіткнення з противником чи з ходу.

При наступі з положення безпосереднього зіткнення з противником умови організації зв'язку більш простіші, тому що цей вид наступу здійснюється в заздалегідь створеному бойовому порядку і дає можливість широко використовувати проводові засоби зв'язку і піших зв'язних.

Наступ батальйону з ходу здійснюється з вихідного району, який може знаходитись на відстані 20–40 км від переднього краю противника, тому умови організації зв'язку значно складніші, оскільки виникає необхідність організації і забезпечення зв'язку у вихідному районі, на марші, при розгортанні у передбойові, бойові порядки і на рубежі переходу в атаку.

3. Завдання зв'язку, сили та засоби зв'язку механізованого (танкового) батальйону

Завдання зв'язку в механізованому (танковому) батальйоні

В умовах сучасного загальновійськового бою зв'язок є основним засобом управління підлеглими і приданими підрозділами. Втрата зв'язку у бою веде до втрати управління.

Тому зв'язок у сучасному бою є одним з вирішальних факторів досягнення успіху.

Перед зв'язком, як процесом обміну інформацією у системі управління підрозділами механізованого (танкового) батальйону, ставляться визначені завдання, які витікають із відповідних завдань управління.

Основними завданнями зв'язку механізованого (танкового) батальйону є:

- забезпечення стійкого зв'язку із командиром та штабом бригади та своєчасного прийому сигналів і команд бойового управління;
- забезпечення безперервного управління підлеглими підрозділами і приданими підрозділами у любых умовах;
- забезпечення прийому і передачі сигналів оповіщення і попередження підрозділів про безпосередню загрозу використання противником ЗМЗ, попередження про повітряного противника, про радіоактивне, хімічне і бактеріологічне (біологічне) зараження;
- забезпечення обміну інформацією між взаємодіючими підрозділами;
- передача розпоряджень і прийом донесень із спеціального, технічного і тилового забезпечення бойових дій підрозділів.

Сили та засоби зв'язку механізованого (танкового) батальйону

Для виконання вказаних задач в механізованому (танковому) батальйоні є **взвод зв'язку**. Він призначений для забезпечення зв'язку командирів і штабу механізованого батальйону з командиром і штабом механізованої бригади, командирами підпорядкованих, доданих і взаємодіючих підрозділів.

Взвод зв'язку мб на БМП складається з відділення управління (командира батальйону), відділення управління (штабу батальйону), відділення зв'язку (рис. 3.1).

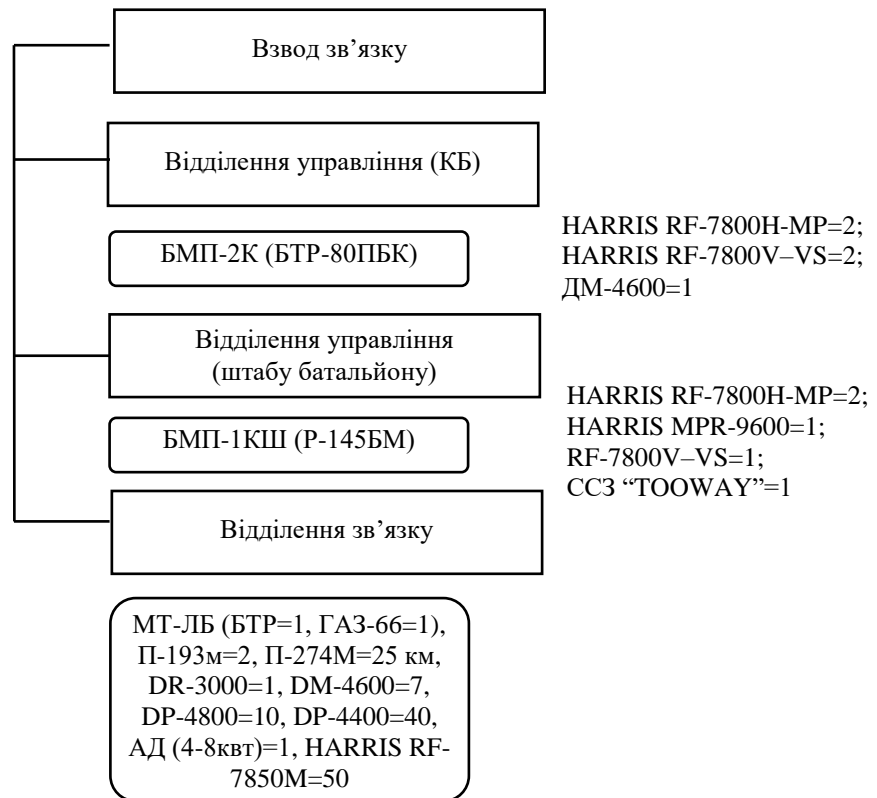

Рис. 3.1. Організаційно-штатна структура взводу зв'язку мб

Відділення управління призначені для забезпечення радіо-, транкінгового, супутникового зв'язку командирів, начальника штабу батальйону з командиром і штабом бригади, командирами підлеглих, доданих і взаємодіючих підрозділів.

До складу *відділення управління командира батальйону* входять КШМ БМП-2К (КХ-УКХ радіостанція HARRIS RF-7800H-MP=2; УКХ радіостанція HARRIS RF-7800V-VS=2; автомобільна транкінгова радіостанція ДМ-4600=1), а до *відділення управління начальника штабу* – БМП-1КШ (КХ-УКХ радіостанція HARRIS RF-7800H-MP=2; КХ радіостанція HARRIS MPR-9600=1; УКХ радіостанція HARRIS RF-7800V-VS=1; станція супутникового зв'язку "TOOWAY"=1 в складі: блок прийомо-передатч з антенною, маршрутизатор=1, VoIP-шлюз=2, модем=1, апаратура засекречування АПК "Г", апаратура організації мережі обробки секретної інформації В-271=1, ноутбук=3).

На даний момент комплект КШМ не є сталим. Вони комплектуються сучасними засобами радіо-, транкінгового, супутникового зв'язку та іншими телекомунікаційними засобами виходячи із потреб управління. Що стосується

засобів радіозв'язку, то традиційно склалося, що до складу КШМ мають входити 1 радіостанція КХ і 3 радіостанції УКХ діапазону.

Якщо мб на БТР, то у відділеннях управління замість БМП-2К і БМП-1КШ будуть входити БТР-80ПБК і Р-145БМ відповідно.

Відділення зв'язку призначене для забезпечення транкінгового, проводового зв'язку командира і штабу батальйону з підлеглими підрозділами, а також для розгортання і обслуговування ВЗ КСП батальйону.

У відділенні зв'язку є: МТ-ЛБ (БТР=1, ГАЗ-66=1), комутатор П-193м=2, кабель П-274М=25 км, ретранслятор транкінгової системи DR-3000=1, автомобільні транкінгові радіостанції DM-4600=7, портативні транкінгові радіостанції DP-4800=10, портативні транкінгові радіостанції DP-4400=40, електроагрегат дизельний АД (4-8квт)=1, портативні радіостанції HARRIS RF-7850М =50.

Взвод зв'язку тб має таку саму організаційну структуру, що і взвод зв'язку мб. Однак склад засобів зв'язку у ньому відрізняється.

Так у складі відділення управління командира батальйону є командирський танк Т-80К (72К), у якому встановлені радіостанції Р-130=1 (RF-7800Н-МР або МРР-9600) і Р-123=1 (RF-7800V – VS), тобто аналогові радіостанції можуть замінюватися відповідними перспективними цифровими радіостанціями корпорації HARRIS.

У відділенні управління НШ тб є БМП-1КШ.

У відділеннях зв'язку тб є: МТ-ЛБ (БТР=1, ГАЗ-66=1), П-193м = 2, П-274М=20 км, DR-3000=1, DM-4600=7, DP-4800=10, DP-4400=40, АД (4-8квт)=1.

Возимий варіант радіостанції УКХ діапазону HARRIS RF-7800V – VS встановлюється в бойових машинах командирів механізованих рот і взводів, командира мінометної батареї і окремих взводів. Портативні радіостанції HARRIS RF-7850М виділяються командирам підлеглих рот, мінометної батареї і окремих взводів для забезпечення зв'язку при діях в пішому порядку.

Автомобільні транкінгові радіостанції (DM-4600) взводу зв'язку, як правило, виділяються командирам підлеглих підрозділів мб (командирам механізованих рот, танкової роти, мінометної батареї). Портативні транкінгові радіостанції виділяються командирам підлеглих окремих взводів мб (DP-4800), а командирам механізованих взводів і решті підрозділів батальйону виділяються портативні транкінгові радіостанції (DP-4400). Транкінговий зв'язок забезпечується відповідно до схеми організації транкінгового зв'язку у встановлених мережах, згідно з розподілом абонентських груп, з використанням визначених режимів та видів роботи за принципом прямих зв'язків або через базові станції та диспетчерські пункти.

У разі неможливості забезпечення стійкого зв'язку на основних запрограмованих каналах (частотах), визначених у радіоданих, відповідальним за забезпечення транкінгового зв'язку приймається рішення на перепрограмування абонентських комплектів (базових станцій, диспетчерських пунктів) на інші виділені частоти.

Перспективна організаційно-штатна структура взводу зв'язку механізованого (танкового) батальйону передбачає комплексне використання засобів радіо і транкінгового зв'язку (перших – для забезпечення зв'язку при

виконанні бойового завдання, других – для забезпечення зв'язку повсякденної діяльності), що дозволить підвищити стійкість та перепускную здатність системи зв'язку батальйону.

Безпосередню відповідальність за стан сил і засобів зв'язку у батальйоні несе начальник зв'язку. Він повинен постійно мати повну уяву щодо укомплектованості і стану сил і засобів зв'язку батальйону.

У мб (тб) обов'язки начальника зв'язку (НЗ) виконує офіцер. У своїй роботі з організації і забезпечення зв'язку він підпорядковується, безпосередньо, начальнику штабу батальйону. Разом з тим, з питань обліку техніки, навчання особового складу зв'язківців батальйону, використання радіоданих і інше, він зобов'язаний виконувати розпорядження начальника зв'язку бригади.

Як начальник зв'язку батальйону він відповідає за своєчасне планування, організацію і забезпечення зв'язку в батальйоні, у тому числі в механізованих ротах, мінометній батареї, протитанковому, гранатометному і зенітному ракетному взводах і є прямим начальником особового складу взводу зв'язку, відділення зв'язку мінометної батареї.

Оцінюючи стан сил і засобів зв'язку, начальник зв'язку уточнює з ким в цей час є зв'язок і які сили і засоби задіяні для його забезпечення. Він уточнює укомплектованість підрозділів зв'язку особовим складом і технікою зв'язку, рівень підготовки особового складу і технічний стан засобів зв'язку.

Вивчає забезпеченість підрозділів засобами зв'язку, робить висновок щодо необхідності надання заяв начальнику зв'язку бригади на доукомплектування технікою зв'язку.

Вивчаючи технічний стан засобів зв'язку, начальник зв'язку визначає яку техніку можна відремонтувати своїми силами, а яку необхідно здати у ремонтні органи старшого штабу.

Вивчаючи можливості штатної техніки, начальник зв'язку визначає можливості організації зв'язку під час взаємодії різних підрозділів, а також можливості забезпечення стійкого зв'язку, технікою зв'язку, що є у батальйоні, виходячи з умов бойових дій (ширини смуги наступу, глибини задач і т.п.).

Правильно зроблені начальником зв'язку висновки з оцінки стану сил і засобів зв'язку, забезпечує прийняття доцільного і обґрунтованого рішення на організацію зв'язку у різних видах бою.

4. Система зв'язку механізованого (танкового) батальйону

Система зв'язку батальйону – це сукупність взаємозв'язаних, сумісних та узгоджених за завданнями вузлів та ліній зв'язку, систем (мереж) різного призначення, які створюються (розгортаються) з метою забезпечення управління в батальйоні.

Система зв'язку механізованого (танкового) батальйону розгортається за принципом прямих зв'язків між пунктами управління і **включає такі елементи:**

- вузол зв'язку КСП мб (тб);
- лінії прямого зв'язку між КСП мб (тб) і підлеглих підрозділів;
- резерв зв'язку.

Оснoву системи зв'язку батальйону складають вузол зв'язку КСП батальйону та лінії зв'язку, побудовані (розгорнуті) від нього до КСП підпорядкованих підрозділів.

Вузол зв'язку є найбільш важливим елементом системи зв'язку батальйону і призначений для забезпечення обміном інформацією між командиром і НШ батальйону з командирами і штабом мбр, командирами підлеглих, приданих і підтримуючих підрозділів, а також для забезпечення внутрішнього зв'язку на КСП батальйону.

ВЗ КСП мб (тб) є організаційно-технічне об'єднання сил та засобів зв'язку, розгорнутих на командно-спостережному пункті батальйону для забезпечення управління підрозділами.

До ВЗ КСП мб (тб) ставляться основні вимоги:

– бути в постійній готовності до негайної передачі (прийому) усіх видів інформації (забезпеченні переговорів) у відведенні на це терміни, з необхідною достовірністю і скритністю;

– забезпечити максимальну зручність користування засобами зв'язку;

– володіти високою стійкістю, можливістю маневру, засобами зв'язку;

– відповідати вимогам безпеки зв'язку та електромагнітної сумісності всіх РЕЗ, розгорнутих на ПУ;

– швидко розгортатись, пересуватись, згортатись, в короткі терміни встановлювати зв'язок і забезпечувати стійке його функціонування.

Вузол зв'язку КСП мб може складатись з наступних **елементів**:

– групи командно-штабних машин (КШМ);

– групи переносних транкінгових радіостанцій;

– телефонної станції;

– станції супутникового зв'язку;

– поста електроживлення і технічного обслуговування засобів зв'язку.

Група КШМ – є основним елементом ВЗ КСП мб і призначена для забезпечення радіо-, транкінгового і супутникового зв'язку командира і штабу мб з командиром і штабом мбр, з підлеглими командирами при знаходженні КСП батальйону як на місці так і під час руху.

До складу групи КШМ входять:

– КШМ командира батальйону БМП-2К (БТР-80 ПБК);

– КШМ НШ батальйону БМП-1КШ (Р-145БМ).

Крім того, до складу групи КШМ може входити машина бойового управління командира приданого артилерійського підрозділу 1В14 (1В15).

Службовий зв'язок між екіпажами КШМ здійснюється через телефонну станцію.

Група переносних транкінгових радіостанцій – призначена для забезпечення транкінгового зв'язку командира і начальника штабу при діях мб в пішому порядку, коли командир і начальник штабу покидають робочі місця в КШМ і знаходяться в укритті. А інколи ці радіостанції можуть використовуватись для забезпечення транкінгового зв'язку в окремих транкінгових мережах.

Телефонна станція призначена для забезпечення телефонного зв'язку по провідних лініях командирів і офіцерам штабу батальйону з командиром і штабом мбр, з командирами підлеглих, приданих і взаємодіючих підрозділів, а також забезпечення внутрішнього зв'язку на КСП батальйону.

Від телефонної станції розгортаються лінії зв'язку до підлеглих підрозділів, до укриття командира і НШ мб, до КШМ і МБУ.

Телефонна станція розгортається на базі двох комутаторів П-193М.

Станція супутникового зв'язку призначена для забезпечення супутникового зв'язку командирів і штабу батальйону з командиром і штабом бригади в напрямку супутникового зв'язку КСП мб – КП мбр, а також для об'єднання ретрансляторів транкінгового зв'язку в систему.

В залежності від цифрового потоку (ресурсу супутникового зв'язку) можливе отримання різної кількості каналів. При швидкості 512 кб/с можливо отримати 1-2 відкритих телефонних каналів, 1-2 закритих телефонних каналів, автоматизоване робоче місце ЛОМ АСУ ПД “Дніпро” і 1 ІР – канал для ретранслятора DR-3000.

Таким чином при організації супутникового зв'язку на напрямку зв'язку КСП мб – КП мбр можливо розгорнути (рис. 30):

- 1-2 ТФ канали для організації мережі обробки секретної інформації (ДСК);
- організація ЛОМ АСУ ПД “Дніпро”;
- організація IP-Site-Connect – для організації мережі ретрансляторів;
- 1-2 ТФ канал супутникового зв'язку для організації зв'язку з КП мбр;
- 1-2 ТФ канали супутникового зв'язку для організації зв'язку з КП сектора АТО.

Пост електроживлення і технічного обслуговування засобів зв'язку призначений для зарядки акумуляторів, поточного ремонту і обслуговування засобів зв'язку.

До складу поста належать зарядні пристрої і електростанція. На посту обладнується робоче місце майстра по ремонту засобів зв'язку.

Лінії прямого зв'язку між КСП батальйону і підпорядкованими підрозділами призначені для забезпечення зв'язку безпосередньо між вузлом зв'язку КСП батальйону і пунктами управління підпорядкованих підрозділів. Для обладнання (розгортання) ліній прямого зв'язку в системі зв'язку батальйону та утворення каналів передавання на них використовуються УКХ-радіо, транкінгові і провідні (кабельні) засоби зв'язку.

Резерв сил та засобів зв'язку – сили та засоби зв'язку взводу зв'язку батальйону, які призначені для вирішення раптово виникаючих завдань при різних змінах обстановки зі зв'язку. Він створюється за рахунок штатних сил і засобів взводу зв'язку. Склад резерву визначає начальник зв'язку відповідно до обстановки, що склалася. Використані резерви повинні відновлюватися в найкоротші терміни.

Виходячи з можливостей елементів системи зв'язку батальйону можна виділити **первинну (транспортну) мережу** до складу якої входять лінії прямого зв'язку між пунктами управління, утворені радіо-, транкінговими, супутниковими і провідними засобами.

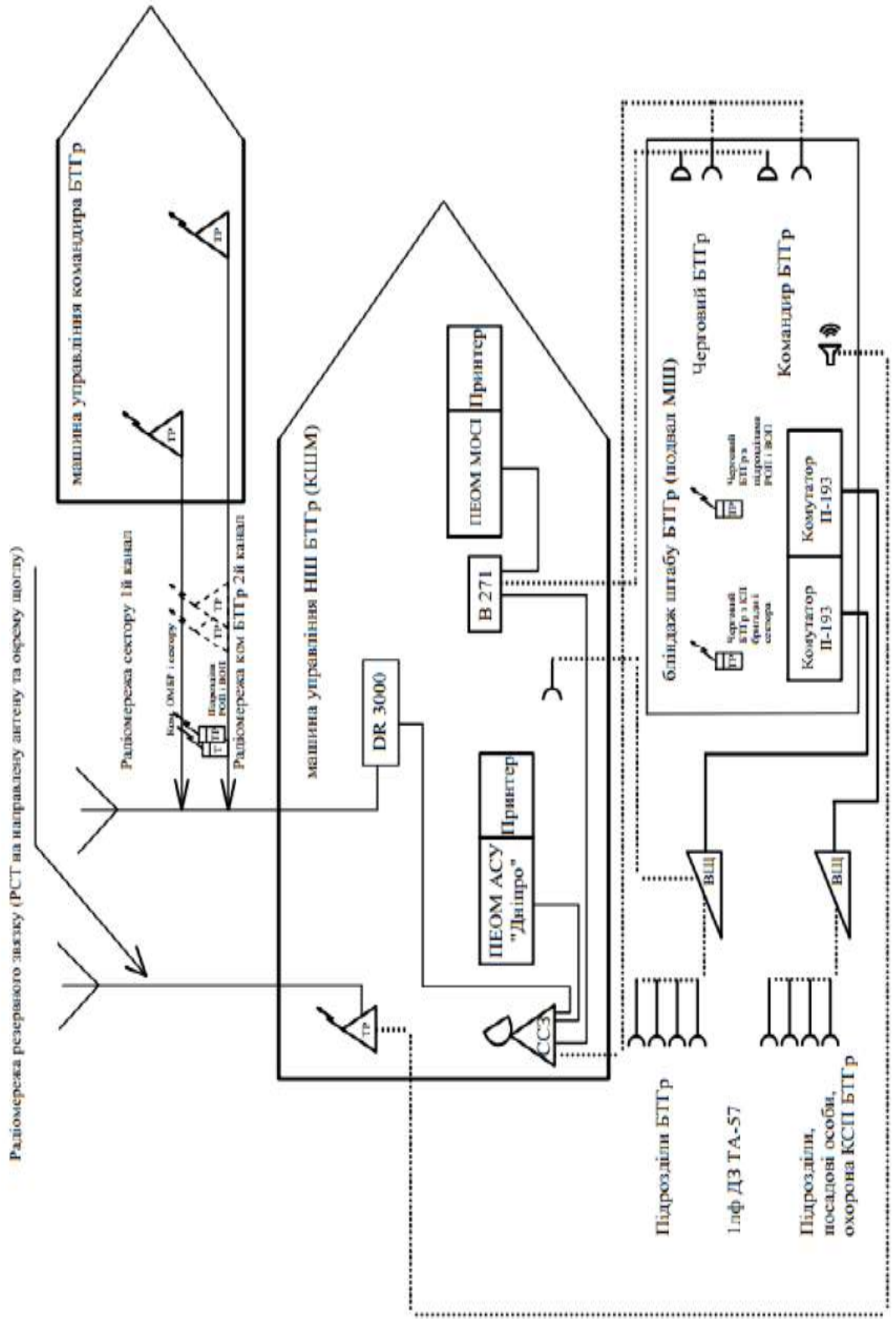
Вторинна мережа (мережа доступу) системи зв'язку батальйону складається:

- із абонентської мережі телефонного внутрішнього зв'язку на КСП батальйону;
- із абонентської мережі транкінгового зв'язку;
- локальної обчислювальної мережі АСУ ПД “Дніпро”.

Схема організаційно-технічної структури ВЗ КСП мб представлена на рис. 4.1.

Схема організації зв'язку КСПМБ (БТГр) (варіант)

Додаток 7

Розміщенн вузла зв'язку КСП мб на місцевості

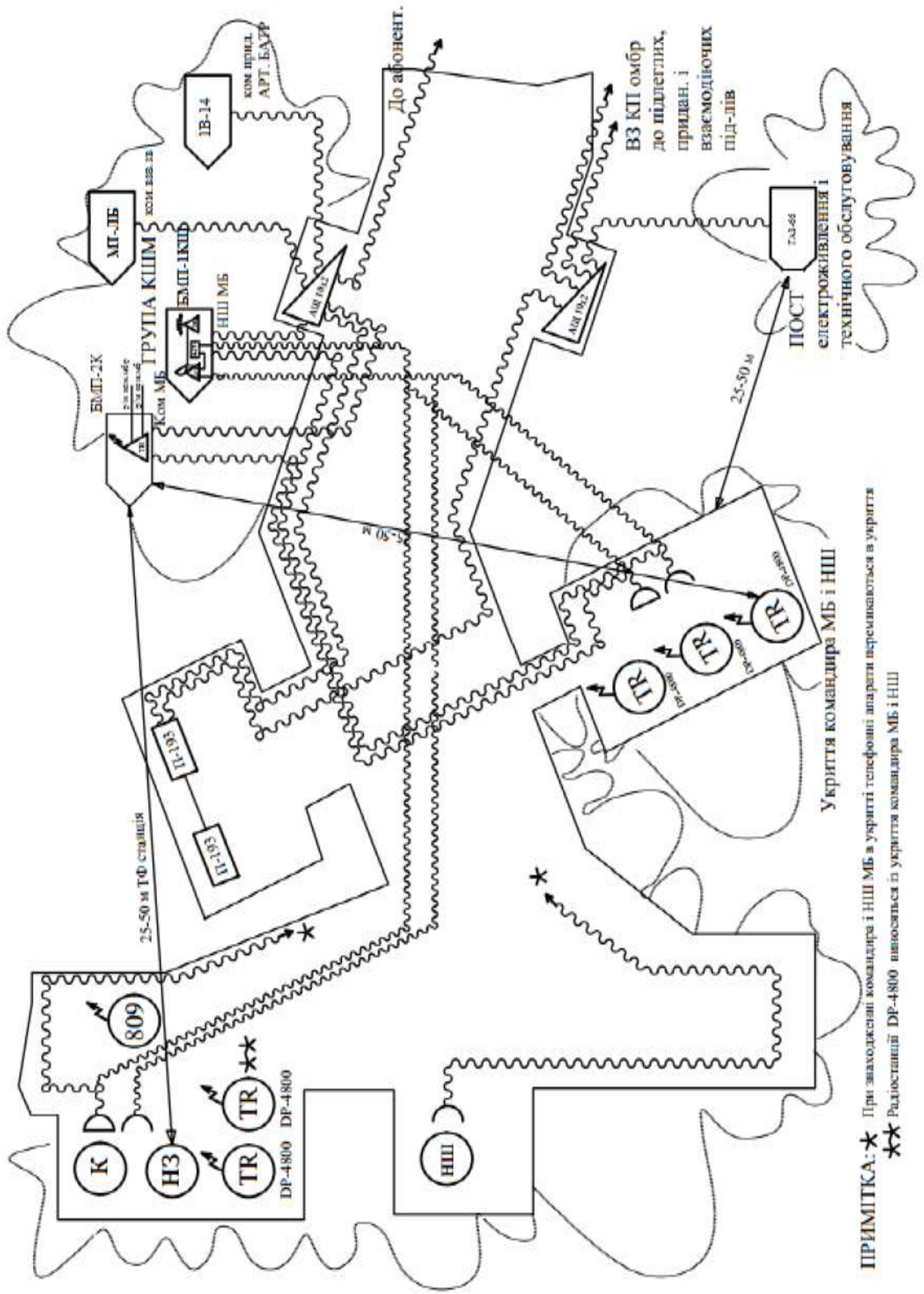
Вузол зв'язку розгортається на КСП батальйону на площі до 10 000 м². В центрі ВЗ розгортається телефонна станція на базі 2-х комутаторів П-193М в бліндажі розміром 2×2 м, або в перекритій щілині розміром 1,20×1,30 м на відстані 25–50 м від укриття командира і НШ батальйону. Виносні шитки АЩ 10×2 розміщуються за межами бліндажа чи перекритої щілини. Відстань між елементами ВЗ КСП мб складає 25–50 м.

При знаходженні командира і НШ мб в укритті телефонні апарати переключуються в укриття.

Час розгортання ВЗ КСП мб 10–15 хвилин. Охорона та оборона ВЗ КСП мб організовується за загальним планом охорони та оборони КСП батальйону бойовими підрозділами ВЗ КСП переміщається разом з КСП батальйону.

Радіовипромінювальні засоби зв'язку ВЗ КСП батальйону розміщуються групами на відстані від КСП з виконанням вимог з розвідзахищеності і живучості, електромагнітної сумісності, біологічного захисту особового складу та можливості забезпечення стійкого дистанційного управління і передавання каналів (трактів). У командно-штабних машинах обладнуються робочі місця службових осіб, з яких забезпечується користування засобами зв'язку і автоматизації при розміщенні пункту управління на місцевості. При перебуванні командира та штабу батальйону в фортифікаційній споруді КСП командно-штабні машини забезпечують радіозв'язок службовим особам по лініях дистанційного управління. Крім того, командно-штабні машини і радіостанції забезпечують зв'язок службовим особам під час переміщення або на коротких зупинках.

Схема розміщення ВЗ КСП мб (тб) на місцевості зображена на рис. 4.2.

ПРИМІТКА: * При знаходженні командира і НШ МБ в укритті телефони апарати перебувають в укритті
 ** Радіостанції DP-4800 вносяться із укриття командира МБ і НШ

Рис.44. Схема ВЗ КСП мб (варіант)

Керівництво розгортанням і функціонуванням системи зв'язку мб (тб) здійснює начальник зв'язку. Свою роботу він будує на основі розпорядження із зв'язку штабу бригади, рішення командира на бій і вказівок начальника штабу батальйону, а також виходячи з наявності і стану засобів зв'язку батальйону, а також часу на планування і організацію зв'язку у майбутньому бою.

Основним звітним документом з планування зв'язку план зв'язку є **план зв'язку**.

План зв'язку батальйону складається із:

- плану організації зв'язку;
- робочої карти начальника зв'язку;
- пояснювальної записки.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

Аналіз показує, що сьогодні застосування новітнього високотехнологічного обладнання зв'язку в підрозділах Збройних Силах України дало змогу відмовитись від застарілих і слабоефективних принципів і способів організації і забезпечення зв'язку та перейти до організації надання в інтересах пунктів управління якісних інформаційно-телекомунікаційних сервісів.

Забезпечення ефективного управління підрозділами Збройних Сил України доцільно організовувати за допомогою комплексного підходу – розробці сучасних засобів зв'язку та комутації вітчизняного виробництва, а також застосування передових технологій і засобів телекомунікації провідних країн світу. Це, в свою чергу, в подальшому дасть можливість впровадити в ЗС України концепцію ведення бойових дій в єдиному інформаційному просторі.

Завдяки цьому змінюється організаційно-технічна структура системи зв'язку механізованого (танкового) батальйону, а це потребує нових підходів до вивчення основ організації зв'язку в тактичній ланці управління.

На цьому лекцію закінчено. Слід сказати, що часу лекції недостатньо для всебічного розглядання її теми. З більшою частиною навчального матеріалу вам належить ознайомитися самостійно.

Завдання на самостійну підготовку – підготуватися до семінарського заняття 1.

Лекцію розробив
Старший викладач
кафедри загальновійськових дисциплін

Геннадій ЗМІВСЬКИЙ

Лекція обговорена і схвалена
на засіданні кафедри, протокол № _____
від « _____ » _____ 20 ____ р.